

Årsstatus 2006, Kemikalieinspektionen

Kampagner

Kemikalieinspektionen har i 2006 igangsat 12 kampagner. Kampagner er tidsbegrænsede tilsyn på udvalgte områder. Et eksempel er ”Tilsyn med faremærkning af luftfriskere”. Hovedparten af kampagnerne er blevet beskrevet i MiljøNyt (link) i løbet af året.

Giftkontrol

Tilsynsbesøg

Salg og opbevaring m.v. af kemiske stoffer og produkter – herunder bekæmpelsesmidler – der er klassificerede og mærkede som *giftig* eller *meget giftig* er udførligt reguleret. Reglerne findes i bekendtgørelse om bekæmpelsesmidler og i bekendtgørelse om klassificering, mærkning m.v. af kemiske stoffer og produkter.

Kemikalieinspektionen prioriterer kontrollen af reglerne vedrørende *giftige* og *meget giftige* kemiske stoffer og produkter højt.

Hvert år foretager Kemikalieinspektionen tilsynsbesøg hos forhandlere for at kontrollere om reglerne overholdes. Firmaer, der har givet meddelelse om, at de ikke længere forhandler *giftige* eller *meget giftige* kemiske stoffer og produkter, aflægges også et kontrolbesøg.

Kemikalieinspektionen kontrollerer først og fremmest:

- At virksomheder, der sælger *giftige* eller *meget giftige* kemiske produkter til privatpersoner har tilladelse til det.
- At virksomheder, der importerer eller sælger *giftige* eller *meget giftige* kemiske produkter en gros, har meddelt det til Miljøstyrelsen.
- At virksomheder, der importerer eller sælger *giftige* eller *meget giftige* bekæmpelsesmidler har tilladelse til det, og at bekæmpelsesmidlerne er godkendte i Danmark.
- At *giftige* og *meget giftige* kemiske produkter opbevares korrekt.
- At pligten til at bogføre salg af *giftige* og *meget giftige* kemiske produkter overholdes.
- At der kun sælges lovlige bekæmpelsesmidler.

I 2006 har Kemikalieinspektionen foretaget 99 besøg i forbindelse med giftkontrol på både almindelige produkter og bekæmpelsesmidler.

Ved tilrettelæggelsen af tilsynsbesøgene har Kemikalieinspektionen blandt andet lagt vægt på, hvornår de pågældende virksomheder sidst blev besøgt, og om der verserer – eller har været – sager om manglende overholdelse af reglerne.

Tablet 1: Antal tilsynsbesøg i forbindelse med giftkontrol, geografisk fordeling 2006-2002

År/landsdel	2006	2005	2004	2003	2002
Fyn	3	11	11	37	-
Jylland	58	48	51	85	63
Sjælland	38	60	84	64	71
I alt	99	119	146	186	134

Der er i gennemsnit gennemført godt 136 besøg om året i de seneste 5 år. Antallet i 2006 er lidt lavere end i de foregående år.

Håndhævelse ved giftkontrol

Kemikalieinspektionen giver mundtlig indskærpelse om reglerne, hvis der under tilsynsbesøget konstateres mindre forseelser. Det kan f.eks. være en indskærpelse om at bortskaffe gamle produkter på lovlig vis, om at sætte en gifttrekant/lås på døren eller om at der ikke må opbevares andet i giftrummet end giftige produkter.

Table 2 : Indskærpelser givet ved tilsynsbesøg i forbindelse med giftkontrol, geografisk fordeling 2006-2002

Ar/landsdel	2006	2005	2004	2003	2002
Fyn	-	-	-	-	-
Jylland	3	2	4	5	3
Sjælland	3	1	3	2	4
I alt	6	3	7	7	7

Ved ca. 6 % af besøgene i 2006 var det nødvendigt at give indskærpelser. En lille stigning i forhold til 2005, men svarende til årene 2002-2004.

Hvis Kemikalieinspektionen under tilsynsbesøget konstaterer overtrædelser af grovere karakter bliver der efterfølgende givet skriftlige indskærpelser eller udstedt påbud eller forbud.

Table 3: Skriftlige indskærpelser, påbud og forbud givet ved tilsynsbesøg i forbindelse med giftkontrol, geografisk fordeling 2005-2001

Ar/landsdel	2006	2005	2004	2003	2002	2001
Fyn	-	2	3	10	-	5
Jylland	8	7	5	21	3	3
Sjælland	3	5	5	10	1	12
I alt	11	14	13	41	4	20

Påbuddene i 2006 blev blandt andet givet til grovareselskaber, der havde solgt giftige produkter uden at have tilladelse til det samt til forhandlere, der ikke havde sikret sig, at kunderne havde en giftmeddelelse. Et enkelt påbud gik på at der manglede et giftskab.

Der blev udstedt påbud i forlængelse af ca. 11 procent af besøgene.

Indberetninger

I 2006 modtog Kemikalieinspektionen 109 indberetninger om formodede overtrædelser af kemikalielovgivningen.

Sagsbehandlingen har primært bestået af indhentning og gennemgang af dokumentation for de indberettede produkter. I nogle tilfælde har Kemikalieinspektionen været på tilsynsbesøg på baggrund af en indberetning.

Table 4 viser antallet af indberetninger i årene 2002- 2006:

Table 4: Antal indberetninger 2006-2002

Ar	Antal indberetninger
2006	109
2005	209

2004	227
2003	114
2002	102

I 2006 modtog Kemikalieinspektionen 100 færre indberetninger end året før. Antallet er nu nede på niveauet fra før 2004. De høje tal i 2004 og 2005 skyldes især et højt antal indberetninger om halonanlæg på skibe og om POP-stoffer i fyrværkeri.

Tabel 5: Indberetninger fordelt på bekendtgørelser/områder 2002-2006. Tallene i () viser den procentvise fordeling (afrundede tal)

Bekendtgørelse/ antal pr. år	Ozonlagned-brydende stoffer	Bekæmpelsesmidler	Kosmetik	POP-forordninger	Klassificering og mærkning	Andre*	I alt
2006	31 (28,4)	20(18,3)	27 (24,8)	4 (3,7)	18 (16,5)	9 (8,3)	109
2005	87 (41,6)	29 (13,9)	25 (12,0)	24 (11,5)	22 (10,5)	22 (10,5)	209
2004	80 (35,3)	38 (16,7)	58 (25,6)	-	21 (9,3)	30 (34,2)	227
2003	-	28 (24,6)	20 (17,5)	-	27 (23,7)	39 (34,2)	114
2002	-	29 (25,5)	28 (27,5)	-	25 (24,5)	20 (19,6)	102

* Kategorien "Andre" varierer fra år til år og kan derfor ikke umiddelbart sammenlignes fra år til år. I 2006 omfattede kategorien blandt andet bly, ftalater og RoHS

De tre enkeltområder, hvor der i 2006 var flest indberetninger, var ozonlagnedbrydende stoffer, kosmetik og bekæmpelsesmidler

Hvem indberetter

Indberetningerne kom i 2006 især fra andre myndigheder, private og virksomheder.

Tabel 6: Indberetninger 2006-2003, fordelt på indberettere

Indberetter	Antal 2006	Procentvis fordeling	Antal 2005	Procentvis fordeling	Antal 2004	Procentvis fordeling	Antal 2003	Procentvis fordeling
Andre statslige myndigheder*	62	56,9	119	56,9	123	54,2	44	35,1
Virksomheder	12	11	39	18,7	24	10,6	22	19,3
Private	17	15,6	21	10,0	18	7,9	23	20,2
Hospitaler, læger, gitinformationscentralen	11	10,1	8	3,8	7	3,0	1	0,9
Kommuner og amter	1	0,9	6	2,9	6	2,6	3	2,6
Brancheforeninger	2	1,8	6	2,9	5	2,2	4	3,5
Medierne	2	1,8	3	1,4	1	0,4	3	2,6
Forbrugergrupper	2	1,8	3	1,4	36	15,9	8	7,0
Konsulenter	-	-	-	-	2	0,9	1	0,9
Skoler og institutioner	-	-	-	-	2	0,9	-	-
Andre	-	-	4	1,9	1	0,4	5	4,4
I alt	109		209		227		114	

* herunder Informationscentret for Miljø og Sundhed (IMS)

Sager på eget initiativ

30 sager blev oprettet på Kemikalieinspektionens eget initiativ. Kemikalieinspektionen blev blandt andet opmærksom på mulige overtrædelser via reklamemateriale, sider på internettet eller ved tilsynsbesøg med andre formål.

Tabel 7: Antal sager på eget initiativ 2006-2002

År	2006	2005	2004	2003	2002
Antal sager	30	28	8	17	49

De 30 sager var fordelt på følgende områder:

Tabel 8: Sager på eget initiativ fordelt på bekendtgørelser/områder

Bekendtgørelse/ Antal pr. år	Bekæmpelsesmidler	Klassificering/ mærkning	Kosmetik	Legetøj	Øvrige*	I alt
2006	13	7	-	1	9	30
2005	20	4	-	-	4	28
2004	7	-	-	1	-	8
2003	6	1	5	1	4	17
2002	3	9	10	8	8	38

* omfatter i 2006 RoHS, cadmium, arsen, gifte.

Håndhævelse i forbindelse med indberetninger og sager på eget initiativ

Tabel 9: Afsluttede indberetninger og sager på eget initiativ 2006-2002

År	Antal
2006	101
2005	129
2004	231
2003	93
2002	132

I 2006 afsluttede Kemikalieinspektionen i alt 101 sager, der startede i 2006 eller tidligere – som indberetninger eller som sager på eget initiativ.

Tabel 10: Indberetninger og sager på eget initiativ, fordelt på afslutningsform 2006

Afslutningsform/ bekendtgørelse	Ingen overtrædelser	Indskærpelse	Påbud/forbud/meddelelse § 48	Overdraget til anklagemyndigheden	Anden afslutning	I alt
Bekæmpelsesmidler	8	16	3	1	2	30
Klassificering og mærkning	11	3	5	-	2	21
Kosmetik	6	1	2	-	6	15
Ozonlagnedbrydende stoffer	-	-	-	-	7	7
POP-stof	2	2	-	-	3	7
RoHS	6	-	1	-	-	7
Andre*	6	1	-	-	7	14
I alt	39	23	11	1	27	101

* indberetninger om bly, formaldehyd, creosot, cadmium, arsen, ftalater, gifte, lovlighed af kemiske produkter

I 39 af sagerne vurderede Kemikalieinspektionen efter nærmere undersøgelse at der ikke var tale om overtrædelse af reglerne.

I 23 af sagerne blev der givet en indskærpelse om reglerne.

11 sager blev afsluttet med enten en meddelelse om at fortsat salg eller anvendelse af et produkt ikke er tilladt eller med et påbud/forbud om f.eks. tilbagetrækning fra markedet/kunder. Dette vurderes i forhold til hvor farligt produktet er.

1 sag blev overdraget til anklagemyndigheden. Der var tale om en sag om fremstilling og salg af træbeskyttelsesmidler uden godkendelse.

27 af sagerne blev afsluttet på anden måde, herunder

- Ophør med markedsføring
- Forhold rettet efter partshøring
- Aftale om lovliggørelse indenfor en fastsat tidsfrist
- Oplysninger kunne ikke fremskaffes

- Bagatelagtig overtrædelse

Notifikationer

Kemikalieinspektionen overvåger løbende nye advarsler (notifikationer) fra andre EU-medlemslande om farlige kemiske egenskaber ved kosmetik, legetøj og en række andre forbrugerprodukter. De enkelte medlemslande har pligt til at underrette EU-kommissionen, hvis de ved tilsyn finder farlige forbrugerprodukter.

Alle produkter der er anmeldt (notificeret) i EU kan findes på:
[Kommissionens RAPEX hjemmeside](#) (link indsættes)

Kommissionen sender advarslerne videre til medlemslandene. De advarsler, der handler om farlige kemiske egenskaber ved forbrugerprodukter, sender Kemikalieinspektionen i høring til relevante brancher/ brancheforeninger og større forretningskæder.

I de senere år er antallet af advarsler steget kraftigt, men alligevel er det forholdsvis sjældent, de notificerede produkter kan købes på det danske marked. Hvis de bliver fundet, vælger Kemikalieinspektionen i de fleste tilfælde at advare forbrugerne via en pressemeddelelse. Firmaerne opfordres normalt til at trække produktet tilbage. Hvis firmaerne ikke trækker produkterne tilbage frivilligt udsteder Kemikalieinspektionen normalt salgsforbud.

I 2006 modtog Kemikalieinspektionen 114 notifikationer.

- ⊕21 om farlige kemiske egenskaber ved legetøj, f.eks. afgivelse af giftige metaller fra maling på legetøj og plastlegetøj med indhold af ftalater.
- ⊕45 notifikationer handlede om kosmetiske produkter, blandt andet kosmetik med ulovlige indholdsstoffer som f.eks. ftalater (i neglelak) eller hydroquinon (som ingrediens i cremer til blegning af huden), eller bakterieforurenede produkter.
- ⊕48 af notifikationerne handlede om andre typer produkter med farlige kemiske egenskaber, f.eks. tøj med ulovlige azofarvestoffer, olielamper med olie men uden børnesikkert lukning og cykelreparationsprodukter med store mængder giftige indholdsstoffer, f.eks. benzen.

Ingen af de notificerede produkter fandtes på det danske marked.

Kemikalieinspektionen har ikke i 2006 fået notificeret produkter.

Administrative opgaver

Gifttilladelser og giftmeddelelser

Kemikalieinspektionen varetager udstedelsen af forskellige salgs- og brugstilladelser for giftige og meget giftige kemiske stoffer og produkter – herunder bekæmpelsesmidler.

Salgstilladelser

Gældende tilladelser til salg af giftige bekæmpelsesmidler ligger stabilt lavt og har gjort det i de senere år.

Tabel 11: Antal gældende tilladelser 2006-2002*

År/tilladelser	2006	2005	2004	2003	2002
Tilladelse til salg af meget giftige bekæmpelsesmidler	27	27	27	31	31
Tilladelse til salg af giftige bekæmpelsesmidler	86	86	82	99	87
Tilladelse til salg af gifte til ikke-erhvervsmæssig brug (gift detail)	34	34	29	30	31

* Tilladelserne er gældende i to år.

Antallet af tilladelser til salg af gifte til ikke-erhvervsmæssig brug (gift detail) har i de sidste fem år ligget på i snit knap 32 pr. år. Tilladelserne er typisk givet til salg af gifte til skoleundervisning, blyholdige porcelænsfarver til hobbybrug og methanol til modellflyvning.

Brugstilladelser

Tilladelse til brug af *meget giftige* bekæmpelsesmidler er personlig og livsvarig, men udstedes kun til personer, der har gennemført et særligt giftkursus. Tilladelser udstedes til bekæmpelse af muldvarpe og mosegrise. Antallet ligger på omkring 5-600 nye hvert år.

Tabel 12: Antal udstedte tilladelser pr. år

År/tilladelse	2006	2005	2004	2003	2002
Tilladelse til brug af meget giftige bekæmpelsesmidler	508	592	734	670	746

Meddelelser om import eller salg en gros

Virksomheder, der importerer giftige stoffer eller produkter eller sælger sådanne produkter en gros, skal meddele dette til Miljøstyrelsen, som efterfølgende kvitterer herfor. Meddelelsen er gældende i tre år. Styrelsens anerkendelse af meddelelsen, er virksomhedens bevis for retten til at besidde giftige stoffer og produkter.

Tabel 13: Antal gældende meddelelser pr. år

År/meddelelse	2006	2005	2004	2003	2002
Meddelelse om import/salg af giftige produkter en gros	338	358	349	315	308

Virksomheder, der anvender giftige stoffer eller produkter i deres produktion, skal meddele dette til Arbejdstilsynet. En meddelelse er gældende i tre år, og Arbejdstilsynet fører det løbende tilsyn med virksomhedernes anvendelse.

Kemikalieinspektionen modtager en kopi af de modtagne meddelelser til orientering.

Straffesager

I 2006 har Kemikalieinspektionen overdraget 32 sager til politiet til strafferetlig forfølgelse.

På baggrund af tre politianmeldelser fra Miljøstyrelsens Kemikalieinspektion i 2004 gik Rigspolitichefens rejsehold ind i en række sager om ulovlige import af bekæmpelsesmidler. Den politimæssige behandling af sagerne viste, at 75 landmænd ulovligt havde indført bekæmpelsesmidler i 2004 og fremefter. Ved udgangen af 2006 havde Miljøstyrelsens Kemikalieinspektion anmeldt 27 af disse landmænd til den stedlige anklagemyndighed.

De øvrige 5 sager handlede om ulovlig opbevaring af gifte og om ulovlige bekæmpelsesmidler.

I 2006 blev der afsluttet 13 sager strafferetligt. Antallet af sager er opgjort i forhold til de sager, som Kemikalieinspektionen har kendskab til, det vil sige enten de sager, hvor Kemikalieinspektionen selv har anmeldt sagen, eller de sager hvor Kemikalieinspektionen har afgivet udtalelse i sagen.

I to af de tretten sager opgav anklagemyndigheden tiltalerejsning på grund af bevisets stilling.

Den højeste bøde (vedtagelse) var på 475.000 kr. Den handlede om fremstilling og anvendelse af træimprægneringsmiddel uden tilladelse.

Den laveste bøde var på 5.000 kr. afsagt af Østre Landsret for overtrædelse af ftalatbekendtgørelsen.

Tabel 14: Straffesager 2006-1998

Afgjorte sager/år	Antal afgjorte sager	Frifindelser	Advarsler	Bøde mindre eller lig med 5.000 kr.	Bøde større end 5.000 kr. og mindre end 50.000 kr.	Bøde større end eller lig med 50.000 kr.	Fængsel
2006	11***	-	-	1	9	1	-
2005	14*	1	1	-	12	-	-
2004	10	1	-	1	7	1	-
2003	11	-	-	2	8	-	1**
2002	29	-	-	5	20	2	1**
2001	15	1	-	4	9	1	-
2000	9	1	-	4	4	-	-
1999	22	4	1	4	12	1	-
1998	24	-	1	7	13	3	-

* De fem sager, hvor påtale blev opgivet, er ikke medregnet her.

** Også overtrædelse af regler i straffeloven

*** De to sager, hvor påtale blev opgivet, er ikke medregnet her.